

GAZİANTEP EMNİYET MÜDÜRLÜĞÜ ÇEVİK KUVVET AMİRLİĞİNDE GÖREVLİ POLİSLERİN BOŞ ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME ALIŞKANLIKLARI

Hüseyin ÖZTÜRK, Hasan Hüseyin TANER

Gaziantep Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu/Gaziantep- TURKEY
0532 4521453-0342 3171429 - ozturkavrasya@hotmail.com

Özet

Bu çalışma Gaziantep Emniyet Müdürlüğü Çevik Kuvvet Amirliğinde görevli polislerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarını araştırılması amacı ile hazırlanmıştır.

Bu çalışmaya Gaziantep ili çevik kuvvet amirliğinde görev yapan 7 kadın 152 erkek olmak üzere toplam 159 kişi katılmıştır. Çalışma için emniyet müdürlüğünden izin alınarak anketlerin tamamı araştırmacı tarafından yapılmıştır.

Araştırma kapsamında birinci bölümde betimsel özelliklerine bakılmış olup, ikinci bölümde ise boş zamanlarda daha çok tercih edilen etkinlik çeşidine, boş zaman etkinliklerinin tercih edilme nedenlerine, boş zaman etkinliklerine yeterince katılamama nedenlerine boş zaman etkinliklerinin bıraktığı etkileri ölçmeye yönelik olarak sorulardan oluşan boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ölçeği kullanılmıştır.

Bu çalışma için Bekdemir tarafından geçerliliği ve güvenilirliği yapılmış boş zamanlar değerlendirme ölçeği kullanılmıştır (Bekdemir 2011) . Toplanan bilgi ve verilerin ise analizinde SPSS 15,0 istatistik paket programı kullanılmıştır.

Değerlendirmelerde tanımlayıcı istatistikler ve hipotez testleri sonuçlarından faydalanılmıştır. Bu çalışmanın sonucunda emniyet müdürlüğü çevik kuvvet amirliğinde çalışan polislerin çalışma ve çalışma dışı zamanlarını en verimli bir şekilde değerlendirmelerine katkı sağlayarak iş yaşamı ve iş dışı yaşamlarında başarılı olmalarına katkı sağlaması amaçlanmaktadır

Anahtar kelime: Rekreasyon, Boş Zaman, Spor, Emniyet

Abstract

This study was prepared to determine the spending free time habits of the police officers working at the Riot Forces department of Directorate of Gaziantep Police.

7 female and 152 male police officers working at the Riot Forces department in Gaziantep participated to this research. For the study, all the surveys were applied with the allowance of Gaziantep Police Directorate by thesearchers.

In the first part of this study, the descriptive qualifications was investigated and in the second part, what spare time activities are preferred and the reasons of the preferences were investigated. In addition, the scale including the questions for the reasons of not joining the spare time activites and the effects of these activities was used.

For this study, spending free time scale whose validity and reliability was worked by Bekdemir (2011) was used. The SPSS programme was used to analyse all the data which was collected and results found.

While evaluating the survey, the descriptive statistics and hypothesis test results were used. As a consequence of this study, it is aimed to provide the police officers working at the Riot Forces department how to spend their free time in the most effective way. It is also aimed to make a contribution to success in their bussiness life and social life.

Key Words: Recreation, Free time, Sports, Police Department

1. Giriş

Boş zaman sözcüğünün İngilizcedeki karşılığı "leisure" dir. Leisure kelimesi ise "izin verilmiş olmak" veya "serbest olmak" manasına gelen Latince "licere" kelimesinden türetilmiştir (Yılmaz, 2001). Boş zamanı, İnsanın çalışma saatleri ve zorunlu olarak kendisine ayıracağı zamanın dışında kalan özgürce seçme şansına ve kullanma hakkına sahip olduğu bir zaman dilimidir (Karaküçük, 2000).

Boş zaman temel anlamıyla bireyin, iş, çalışma, uyku ve ev işlerinden sonra özgürce kullanabileceği zaman dilimidir (Karaküçük, 1995). Bu zaman dilimini nasıl kullanacağı kişinin kendi özgür iradesi ve sağduyusuna bağlıdır (Broadhurst, 2001). Boş zaman, bireyin hem kendisi, hem de başkaları için bütün zorluklardan veya bağlantılardan kurtulduğu, kendi isteği ile seçeceği bir faaliyetle uğraştığı zamandır (Agahi ve diğ., 2008).

Bireyin özgürce istediği gibi kullanabildiği zamandır (Godbey ve diğ., 1976). Boş zaman yaratıcı ve manevi değerlerin bir kaynağı olarak da görülebilmektedir (Hacıoğlu ve diğ., 2003). Kısaca, insanların yaşamlarından zevk alması, çalışma yaşamında verimin ve performansının artması, boş zamanlarını kendi istek ve amaçları doğrultusunda değerlendirmeleri ile mümkündür (Öztürk, 2014).

Bu çalışmada spor endüstrisi gibi dev boyutlara ulaşan bir sektör içerisinde giderek önemini arttıran yani rekreasyon terimi diğer bir deyimle boş zaman aktiviteleri çalışma hayatının hemen her alanda olduğu gibi polis memurlarını ne şekilde etkilediği araştırmak amacı ile hazırlanılmaya çalışılmıştır (Bekdemir, 2011).

Bu çalışma günümüzde yoğun çalışma temposu bulunan polis memurlarının boş zamanlarını nasıl değerlendirdiğini belirlemek amacıyla yapılmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen sonuçlar diğer polis memurlarına boş zamanlarını nasıl değerlendirmeleri konusunda önemli bir yol gösterici olması düşünülmektedir.

2. Gereç ve Yöntem

Araştırmanın evrenini Gaziantep Emniyet Teşkilatında çalışan polisler, örneklemini ise çevik kuvvet amirliğinde çalışan 159 polis memuru oluşturmaktadır. Çalışmamızda kullanılan anket, 2014 yılında Gaziantep ili çevik kuvvet amirliğinde görev yapan 8'i bayan 151'i erkek olmak üzere toplam 159 polis memuruna uygulanmıştır.

Gaziantep ili çevik kuvvet amirliğinde çalışan polislerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarının değerlendirilmesi amacıyla hazırlanan bu çalışmada 13 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Uygulanan anket birinci bölümde demografik bilgileri, ikinci bölümde boş zamanlarda daha çok tercih ettikleri etkinlik çeşidini, boş zaman etkinliklerinin tercih edilme nedenlerini, soru boş zaman etkinliklerine yeterince katılmama nedenlerini ve boş zaman etkinliklerinin bıraktığı etkileri ölçmeye yönelik sorulardan oluşan boş zamanları değerlendirme ölçeği kullanılmıştır

Bu çalışma için daha önce Bekdemir tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan boş zamanları değerlendirme ölçeği kullanılmıştır (Bekdemir, 2011).

Ölçeklerin geçerlilik ve güvenilirlik analizlerinde Faktör analizi yöntemi kullanılmıştır. Ölçeklerin iç tutarlılığına Cronbach Alpha değerleri ile bakılmıştır. Tanıtıcı istatistik olarak

frekans, yüzde değerleri verilmiştir. İstatistiksel analizler için SPSS for Windows version 15,0 paket programı kullanılmış ve $P < 0,05$ istatistiksel olarak anlamlı kabul edilmiştir.

3. Bulgular

Tablo 1: Araştırmaya katılanların Cinsiyetlerine göre dağılımı

		Frekans	Yüzde (%)
	Kadın	8	5,0
	Erkek	151	95,0
	Toplam	159	100,0

Tablo 1 incelendiğinde yapılan çalışmaya katılanların 151’ni erkek (% 95,0), 8’ini kadınların (% 5,0) oluştuğu görülmektedir.

Tablo 2: Araştırmaya katılanların Öğrenim durumuna göre dağılımı

	Frekans	Yüzde (%)
Lise	2	1,3
Ön lisans	33	20,8
Lisans	113	71,1
Yüksek lisans	8	5,0
Doktora	2	1,3
Toplam	158	100,0

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan memurların 2’si (% 1,3) lise mezunu 33’ü (% 20,8) Ön lisans mezunu 113’ü (% 71,1) lisans mezunu 8’i (% 5,0) yüksek lisans ve 2 ‘si (% 1,3) doktora mezunu olduğu görülmektedir.

Tablo 3: Araştırmaya katılanların Haftalık Mesaiye kalma Süresi

	Frekans	Yüzde (%)
1-3	2	1,3
4-7	10	6,5
8-11	9	5,8
12 saat ve üzeri	133	83,6
Toplam	154	100,0

Tablo 8 incelendiğinde en yüksek düzeyde 12 saat ve üzeri (%83,6) mesaiye kalındığı ve en düşük oranda ise 1-3 saat (%1,3) mesaiye kaldıkları görülmektedir

Tablo 4: Boş Zamanlarınızda Daha Çok tercih ettikleri etkinliklere bakıldığında

	Frekan s	Yüzde(%)
Genellikle çarşı, pazar, fuar, park gibi gezintilere çıkarım	26	16,4
Genellikle spor yaparım	133	83,6
Toplam	159	100,0

Tablo 4 incelendiğinde Memurlara Boş Zamanlarınızda Daha Çok tercih ettikleri Etkinlik olarak bakıldığında Genellikle spor yaparım seçeneği 133 kişi (% 83,6) düşük oranda ise 26 kişi (% 16,4) genellikle çarşı, pazar, fuar, park gibi gezintilere çıkarım seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 5: Boş Zaman Etkinliklerinin Tercih Edilme Nedenleri?

	Frekans	Yüzde (%)
Yeteneklerime uygun olduğu ve alışkanlık kazandırdığı için	56	40,6
İş ortamından uzaklaşmak ve sosyal bir ortam sağlamak için	30	21,7
İstediğim etkinlik alanıyla ilgili tesis ve araç-gereçler yeterli olduğu için	16	11,6
Sağlık nedeniyle	35	25,4
Fazla para harcamamı gerektirmediği için	1	0,7
Toplam	138	100,0

Tablo 5'e bakıldığında boş zaman etkinliklerini tercihi etme nedenlerinde en yüksek oranda 56 kişi (% 40,6) yeteneklerime uygun olduğu ve alışkanlık kazandırdığı için önermesini tercih ettikleri en düşük oranda ise 1 kişi (%0,7) fazla para harcamamı gerektirmediği için önermesini tercih ettikleri görülmektedir.

Tablo 6: Boş Zaman Etkinliklerinin Bıraktığı Etkiler?

	Frekans	Yüzde (%)
Dinlendiriyor	19	13,1
Eğlendiriyor	104	71,7
Sağlığımı koruyor	19	13,1
Farklı yaşantılar sağlıyor	1	0,7
Sosyal statü ve çevremle iyi ilişkiler sağlıyor	2	1,4
Toplam	145	100,0

Tablo 6 incelendiğinde Boş zaman etkinliklerinin bıraktığı etkiye bakılığında çoğunlukla 104 kişi (%71,7) eğlendiriyor önermesini tercih ettikleri en düşük oranda ise 1 kişi (% 1,4) farklı yaşantılar sağlıyor önermesini tercih ettikleri görülmektedir.

4. Tartışma ve Sonuç

Gaziantep emniyet müdürlüğü çevik kuvvet amirliğinde görevli polislerin boş zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ile ilgili yapılan çalışma katılanların % 95,0 erkekler, % 5,0 kadınlar olduğu (Tablo 1), eğitim durumlarına bakıldığında % 1,3 lise mezunu, % 20,8 Ön lisans mezunu, % 71,1 lisans mezunu, % 5,0 yüksek lisans ve % 1,3 doktora mezunu olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Araştırma sonucunda çevik kuvvet büro amirliğinde çalışan polislerin % 25,8 haftalık 1-11 saat, % 74,3 haftalık 12 saat ve üzeri mesaiye kaldığı görülmektedir (Tablo 3). Bu çalışma literatürdeki bazı çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Ülkemen'in yapmış olduğu araştırmada, memurların fazla mesai saatinin tanınmasını yapılmasını ve fazla mesainin üst sınırının belirlenmesini vurgulamıştır (Ülkemen, 2006). Ayan yapmış İstanbul il emniyet teşkilatındaki 4 farklı departmanda görevli polislerin sportif ve rekreatif aktivite sıklıklarının yaşam kalitesi üzerine etkisi olduğu çalışmada ise mesai saatlerinin düşürülmesini ya da mesai ücretlerinin artırılmasının gerektiğini vurgulamıştır (Ayan, 2009).

Boş Zamanlarınızda Daha Çok tercih ettikleri Etkinlik olarak bakıldığında Genellikle spor yaptıkları % 83,6, düşük oranda ise % 16,4 genellikle çarşı, pazar, fuar, park gibi gezintilere çıkarım seçeneğini tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 4). Bu çalışma literatürdeki bazı çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Ayan'ın yapmış olduğu çalışma sonucunda Polislerin genel olarak spor yapmayı serbest zaman etkinliği olarak seçtikleri görülmektedir (Ayan, 2009) . Erkmen'in öğretmenlerin serbest zamanlarında spor faaliyetlerine katılmalarının adli çalışma sonucunda çoğunlukla boş zamanlarını spor yaparak değerlendirdikleri görülmektedir (Erkmen, 2008).

Boş zaman etkinliklerini tercihi etme nedenlerine bakıldığında en yüksek oranda % 40,6 yeteneklerime uygun olduğu ve alışkanlık kazandırdığı için önermesini tercih ettikleri en düşük oranda ise % 0,7 fazla para harcamamı gerektirmediği için önermesini tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 5).). Bu çalışma literatürdeki bazı çalışmalar ile farklılık göstermektedir. Erkmen'in yapmış olduğu çalışma sonucunda daha sağlıklı yaşamak için" düşüncesinde yüksek oranda tercih ettikleri görülmektedir (Erkmen, 2008). Öztürk'ün sanayi çalışanlarının rekreatif aktivitelere katılımlarının örgütsel bağlılık ve tükenmişlik düzeylerine etkisi üzerine yapmış olduğu çalışmada ise Rahatlatici ve can sıkıntılarından uzaklaştırıcı buluyorum daha çok tercih ettikleri görülmektedir (Öztürk, 2014)

Boş zaman etkinliklerinin bıraktığı etkiye bakılığında çoğunlukla %71,7 eğlendiriyor önermesini tercih ettikleri en düşük oranda ise % 1,4 farklı yaşantılar sağlıyor önermesini tercih ettikleri görülmektedir (Tablo 6). Bu çalışma literatürdeki bazı çalışmalar ile farklılık göstermektedir. Taşpınar'ın yapmış olduğu çalışma sonucunda sağlığını koruyor önermesi daha çok tercih edildiği görülmektedir (Taşpınar, 2013). Öztürk'ün yapmış olduğu çalışma sonucunda ise sağlığımı olumlu etki yapıyor önermesi daha çok tercih edildiği görülmektedir (Öztürk, 2014).

Çevik kuvvet büro amirliğinde çalışan polislerin fazla mesaiye kaldıkları, boş zamanlarında en çok spor yapmayı tercih ettikleri ve boş zaman etkinlikleri yeteneklerine uygun alışkanlıklar kazandırdığı ve boş zaman etkinliklerine katıldıklarında daha çok eğlendikleri sonucuna gözlenmiş olup. Mesaiye kalmalarının azaltılıp boş zamanlarında spor yapacakları ortamlar sağlanması iş verimi ve performanslarına olumlu etkiler yapacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Agahi N., Parker M P. (2008). "Leisureactivitiesandmortality: Doesgendermatter?".Journal of Agingand Health.

Ayan N. (2009). Sakarya Emniyet Müdürlüğü İl Merkezinde Görevli Polis Memurlarının Serbest Zaman Değerlendirme Alışkanlıklarının İncelenmesi. Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Sakarya.

Bekdemir A. (2011). " Kütahya Merkez Emniyet Teşkilatında Görevli Polislerin Boş Zamanlarını Değerlendirme Alışkanlıklarının Araştırılması" Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi Kütahya.

Broadhurst R. (2001). "Managing Environments For Leisure and Recreation." GBR. London: Routledge.

Erken K. (2008) Öğretmenlerin Serbest Zamanlarında Spor Faaliyetlerine Katılmalarının İncelenmesi.Yüksek Lisans Tezi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.

Godbey S., Stanley P. (1976). "Leisurestudiesandservices: An overview." Pennsylvania: W.B. Saundersco.

Hacıoğlu N., Gökdeniz A., Dinç, Y. (2003). "Boş zaman ve rekreasyon yönetimi." Detay Yayınları. Ankara.

Karaküçük S., Başaran Z. (2000). "Stresle Başa Çıkmada Rekreasyon Faktörü." Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi. Ankara.

Karaküçük S. (1995). Rekreasyon (Boş Zamanları Değerlendirme). Seren Matbaacılık. Ankara.

Öztürk H. (2014). "Sanayi Çalışanlarının Rekreatif Aktivitelere Katılımlarının Örgütsel Bağlılık Ve Tükenmişlik Düzeylerine Etkisi" (Gaziantep Uygulaması).Gazi üniversitesi sağlık bilimleri Doktora Tezi.Ankara.

Ülkemen, S. (2006). Amerika Birleşik Devletleri ve Türkiye Cumhuriyeti Polis Teşkilatları Karşılaştırılması. Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Bilimleri Bilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara.

Taşpınar S. (2013). İstanbul İl Emniyet Teşkilatındaki 4 Farklı Departmanda Görevli Polislerin Sportif Ve Rekreatif Aktivite Sıklıklarının Yaşam Kalitesi Üzerine Etkisi. Tezi. Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kayseri.

Yılmaz Z. (2001). "Kütahya İli Orta Öğretim Kurumlarındaki Öğrencilerin Serbest Zaman Faaliyetlerinin Dağılımı ve Değerlendirilmesi." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kütahya: Dumlupınar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.Kütahya.